

Petitia vera aneb pravota radost

ŘÍJEN 2017

Uvnitř naleznete:

- Pozvání do intimity s Bohem 5
- Okénko otázek a odpovědí
- Vzpomínky na Toničku
- Koinonia – 40 let po schválení řehole

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili, že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFŘ - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

Pozvání do intimity s Bohem

P. Dr. Jan Evangelista Urban OFM radí svému penitentovi (a nám všem)

Redakčně zpracováno na základě poznámek z duchovního doprovázení P. Benedikta V. Holoty OFM v letech 1964 - 1991.

Kapitola 5 : Svatost všedního dne

5.1 Model duchovního života „co den přináší“

Jak již řečeno, v modelu duchovního života jde o to, na co zaměřit lásku:

- na cvičení rozumu a vůle
- na odkládání nedokonalostí
- na pěstování ctností
- na vzrůstání lásky k Bohu
- na „malé tajemství“ celý život dýchat láskou...

V modelu duchovního života „co den přináší“ se snažíme obracet lásku na to, co den nese, a snažíme se **přijímat to celým srdcem**. Ne pouze kajičně, ale vroucně, láskou zaměřenou na to něco Božího, co mi Pán přítomnou situací chce zjevit. Přijímat celý den srdcem a náležitě: podle Krista, s Kristem a pro Krista. V této zásadě je nejjistěji obsaženo Boží vedení. To není jen něco situačního, ale rada trvalá. Ta platí. **Obyčejný život plný Krista**. Duchovní život je **trvalá snaha lásky spočívat beze slov** v hlubokém vědomí skutečnosti Božího tajemství, ve stálé kontemplaci vůči Bohu. **Spočívání srdce v Bohu – bez pohybu...**

Všechny úvahy, třídění, systémy všeho hledání a snažení v duchovním životě se nakonec soustřeďují v jediném slově. **Dnes**. A to v **přijímání** všeho co dnešní den přináší – v dokonalé oběti sebe. **Ve svědectví** evangelního života ve světě. **To vše ke stále rostoucí svatosti**. Kontemplace je vlastně snaha po svatosti: **kontemplace – smír - svědectví**. Vše se žije a jeví v úplném evangelním svědectví. **Věčnost se děje teď**.

Kristus ať tě stále přitahuje. **Rozněcuj se láskou**: v rozjímání se rozněcuj, rozněcuj lásku ke Kristu. Nepřemítej jenom, ale posiluj afekt lásky. **Toto po celý den**. Bůh je s námi večer i ráno a zcela jistě i každý nový den. /D. Bonhoeffer/.

Tíhnutí ke Kristu je jako magnetické pole. Stále ukřižovanější, obětovanější, protože stále více Kristův. Pamatuji: **Kristovo kněžství je na kříži**. Víra se musí udržovat, jinak vyprchá. **Věci Boží** je třeba opatrovat ve vědomí /zatímco věci světa se připomínají samy/. Víru je třeba prohlubovat, oživovat, rozšiřovat, upevňovat. Za víru je třeba denně děkovat a prosit o její vzrůst. **Kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce**. /Lk 12,34/

Prožijeme dění lidstva, ale i zájem o televizi, politiku, sport. se může stát tímtež jako je lnutí ke hříchu. Ztráta smyslu pro nadpřirozeno, posvátno, ale i pro přirozené hodnoty a naopak přilnutí k věcem hmotným, to vše vede ke krizi víry. Pochybnosti ve víře mají zpravidla původ v rovině dojmů, a ty vznikají často anonymně v podvědomí. **Vliv podvědomí na náš duchovní stav** je tedy důležitým spoluúčastníkem v růstu naší mravní a duchovní osobnosti, neboť zprostředkovaně působí na vědomí, myšlení a nakonec jednání, které pak vstupuje do mravní oblasti.

Pokud je nám tedy podvědomí přístupné, je třeba je chránit, tvořit a pěstovat. **Chránit** znamená nepouštět do něho negace četbou, hromadnými sdělovacími prostředky, životním stylem apod. **Tvořit** je můžeme přemýšlením, studiem a pozitivně tím, že naplňujeme čas i možnosti dobrem a krásou. **Pěstovat** podvědomí lze věrným uskutečňováním jeho dobrých podnětů modlitbou, reflexí, kontrolou a intenzivním růstem ke křesťanským ideálům.

Nakolik je možné podvědomí postihnout, můžeme tušit, když si uvědomíme, že ono je vlastním místem doteků milosti. Je asi také tajemnou hlubinou působení Ducha svatého. **Plnost přichází z hloubky**.

Jestliže nám může podvědomí mocně pomáhat v růstu ke Kristu nebo jej naopak zeslabovat, je třeba mu věnovat péči a ochranu, tvoření a pěstování. Podvědomí je oblastí, kde se může dít i naše modlitba.

Zdá se, že Satan je dnes skutečně odvázaný. Prožijeme i to mlčení Boží. Odpověď je v kříži. *Utrpení Kristovo je něco vesmírného, všelidského* /Kateřina Emmerichová/. I spoluutrpení nevěřících se na něm podílí. **Poutat Satanovu moc svým životem s Bohem**, Církví, lidstvem. Je to nesmírné poslání. Jediný úkon klanění, víry, lásky, pokory, smíru, vítězství nad sebou – usmíruje množství zločinů. Má dopad ve farnosti, Církvi, lidstvu - ve vesmíru. Jediný úkon adorace, jediné kněžské žehnání – jako když celé stvoření pohládíš. **Žij v živoucí realitě Boha jako poslaný**. Mysleme na nesmírnost lidského utrpení, na zlo, které dnes tak viditelně řádí, na vzájemné prolínání milostiplného nadpřirozena – a prózy všedního dne.

K čemu je dobrá moje každodenní bezvýznamná práce? Co má společného s oním tajemným světlem milosti? A jak souvisí jedno s druhým? Ale slyším tvůj hlas, Pane: „**Proč se bojíte, malověrní?**“ /Mt 8,26/.

Kde je v tomto světě Kristovo království? Není ve viditelné dimenzi, ale v intenzitě víry v Krista a jeho kříž, který je schopen zarazit tento celosvětový satanismus.

Kde je Církev a kde žije? „*Církev je povinna něco říci světu*“ /Sv. papež Jan XXIII./ Církev je místní Církví. Žije ve službě, sebeobětování, v modlitbě. Ne ve vnějších efektech. Celá jedna třetina lidstva je křesťanského přesvědčení. Kde je ale cítit ta třetina lidí?

Moc víry a kříže může udržet satanismus v šachu. Nech svítit své světlo, Pane, i pro mne, abych mohl putovat po neznámých stezkách. A opět slyším tvůj hlas: „**Podej mi svou ruku. To je pro tebe lepší než světlo a jistější než prošlapaná stezka**“. Promiň, Pane. Ty jsi přece vždy blízko mne, to jen já na to nemyslím a nevšímám si toho...

Veškeré síly třeba využít teď. Jen tento okamžik máš v hrsti. **Minulost už není tvá:** můžeš ji napravit jen lítostí a pokáním. **Budoucnost ještě není tvá:** je ztráta energie, trápíš-li se úzkostmi. **Co vyzískáš z přítomného okamžiku, JE TVOJE.** Ostatní je ztráta a marnění času.

5.2 Uprostřed dne jsem na cestě k Bohu

V síle milosti musíme bojovat. Bojová linie táhne napříč naším srdcem i naším všedním dnem. Nepřítelem jsou všední vášně. To jsou pěšáci. Avšak vrchní velitel, lhář od počátku, dělá všechno, aby podlomil naši bojovou morálku.

Dej si pozor na vlastní myšlenky. Důsledně je drž na uzdě. Co vychází z člověka, to ho poskvřňuje. **Tělo, svět, ďábel** jsou tři stálí nepřátelé /srov. 1 Jan 2,16/. Tělo je obětí toho, co vychází ze srdce. Tělo je bez viny. Pozor na lstivost nepřítel! Každý z nás je neustále v nebezpečí, že znovu propadne svému já, tj. že bude žít tělesně a nikoliv duchovně. Toto nebezpečí může však postižený jen těžko rozpoznat, protože každý člověk vidí sebe vždy znovu a příliš snadno zrakem svého vlastního, do sebe zamilovaného já.

Tělo nesvádí. **Srdce svádí!** Je značně zranitelné. Pozor na to, co vstupuje smysly, aby to nebralo pokoj srdce. **Cit** je hrdý orel, ale také krutý tyran, jestliže se člověk na něj spolehne. Není v lidské moci, přichází a zase mizí. Nejprve se rozleze po všech koutech srdce nepochopitelná nanicovatost. Slova jsou skořápky bez obsahu, myšlenky jsou hrách padající na stěny a kdejaký skutek čpí setrvačností vegetování. A Bůh – Svatý svatých? Tam zeje obrovská propast – nepřekročitelná. Vnucuje se a jako šroub se přitahuje úzkost, že vše je ztraceno. Člověk by chtěl milovat, ale v citu je jako na spáleništi. V duchovním životě se namáháš – a zdá se ti, že jsi stále na stejném místě. Proto je trpělivost mimo pokoru snad ta nejzákladnější přirozená ctnost.

Nelze vzdát se úsilí na cestě za Kristem. **Čas je dar. Čas je život.** Nelze dvěma pánům sloužit.

Věčné Slovo, jednorozený Synu Boží, nauč nás pravé velkomyslnosti, sloužit ti, jak toho právem zasluhuješ. Zápas o úplnou danost Bohu. Je možná jen v přítomném okamžiku.

Duchem se žije jen v oblasti kázně, která se rovná až utrpení. Definitivní rozloučení s pohodlností. Důsledné plnění předsevzetí, večerní příprava rozjímání. Nejlepším odpočinkem je *oratio quietis* – modlitba klidu. Rozjímání v tlačenici. Modlitba před a po svátosti smíření.

Nejde o drezúru, nýbrž o láskou prokrvenou snahu. Ne moralisticky, nýbrž podle Evangelia.

Není cesty zpátky. Žádná vědomě připuštěná chyba, nedokonalost, nekázeň!

Je už jen jedna možnost: svatost.

Lekáš se? K čemu mají všechny časné věci sloužit? *Abychom neuháseli ducha modlitby a soustředěnosti.*

Jak jsem se dnes modlil, ovládal, sloužil Kristovou láskou. **Důvěra a oddanost jsou prvotní oblastí.** Je třeba se však varovat před zvykovostí.

5.3 Opravdový život zaměřený na Boha, se nesmí udusit ve všednosti

Při formaci není třeba stále nových myšlenek. Svěřeným duším je ukázána a jsou uvedeny na správnou, jim danou cestu. Na té cestě jsou posilovány, a cesta je ožívována „injekcemi“ z liturgie a Evangelia, při zachování základní linie. **Osvěžovat cestu:** aktualitami, postem, slovem srdce - to je vysloveným vztahem k Bohu – a připomínat návraty do Boží blízkosti. Tím se cesta i život zpestřují, ožívují, uskutečňují.

Bože, můj opravdový život, zaměřený na tebe, se přece nesmí udusit ve všednosti. Toužím po tvé nekonečnosti a přece propadám všednosti. Pane, předkládám ti bídu svého každodenního života, ty dlouhé hodiny a dny, vyplněné vším možným, jen ne tebou, můj laskavý Bože, který se nade mnou smilováváš. **Já sám dělám svoje dny všedními.** Všední dny jsou, Pane, nejdelší částí mého života. Všechny mé všední dny, jsou však, Pane, zároveň **tvým dnem** a hodinou tvé milosti.

Musím zůstat v každém z všedních dnů celý a nerozdělený:

celý v Bohu,

celý v práci,

celý v odpočinku,

celý v činné lásce,
celý sám sebou.

Tvoje láska to je, můj věčný Bože, která proniká všechny věci, prochází středem mých všedních dnů i mým srdcem a pozdvihuje všechno ztracené. Ve tvé lásce se stává všechno prožívání všedních dnů návratem ke tvé vnitřní jednotě, která je věčným životem.

Ty, který jsi láska, dej mi lásku, jedině ty mi můžeš dát lásku. /K. Rahner/

Svatostánek. Vděčnost. Radost z Eucharistie. Nechme se osvěžit její krásou, výživností, silou, útěchou, sladkostí, něžností. **Eucharistie potřebuje naše uvědomění:** je sdílením Božího života, aby se mezi Bohem a člověkem vytvořilo nové a silné spojení. **Člověk přijímá jen to, pro co se mu otevře srdce, v prosbě a s vděčností. Přijímání je vzdáváním díky. Nenechme si Eucharistii zevšednět!**

Pokora, chudoba, láska. Přijímat v plnosti ducha Kristova, **celým srdcem vše, co den přináší,** znamená **stavět sebe** vzrůstem v Boží lásce. Zvládat den – se vším, co přichází – směrem ke svatosti, znamená zabývat se v duchu Kristově i „mouchami“ i „slony“. Těch se nebát!

Neškrtat věci, ale zpracovávat je a zvládat.

Svou hříšnost přijímej s naprostou důvěrou v Boží milosrdenství. Milost v tobě pracuje. *Bůh se v tobě hýbá.* Nebraň se mu. Prohloubenou modlitbou, zpevněným sebezáporem, rozvinutou službou – životem ve vědomí Boha – patřením bezeslovným – a spojením s Ním můžeš zvládnout i rozdrobený den.

5.4 Víra je denním úkolem – jako modlitba

Vyřizuj den středem – to kladné i to negativní. Střed nikoliv jako úkon, nýbrž jako princip: život ze dne – a ne život z úmyslu. Život podle Boží vůle přijaté – a ne podle Boží vůle „tvořené“. **Klidně a pravdivě.** Proti **obavě** ze hříchu – stav **důvěru** v Boží dobrotu.

Víra je každý den **novou událostí** v životě kněze i každého věřícího – jako láska. Je denním **úkolem** – jako modlitba. Přijímat, co den přináší, máme fundovaně. Ne samolibě, pro sebeuspokojení. Fundovaně znamená: s pokorou, se sebezáporem, kontemplativním pohledem, duchem Božím. Žijme ze vztahu Boží lásky k nám, Boží lásku přijímejme. Opřeme se o Boží milosrdenství cele, detaily, v nichž se máme polepšovat – nechme plavat. Nikdo se tě nebude ptát na to, že něco neumíš nebo nevíš. Ježíš chtěl, aby se duše vykoupené Jeho Krví stále posvěcovaly příkladem jeho vlastního utrpení. Kde se hlásí soběstačnost, tam je láska v nebezpečí!

Nedůvěra v Boží milosrdenství uráží Pána více než naše hříchy. Pociť hříšnosti přijímej v důvěře, že ti Pán Ježíš odpouští. Přijímej den v celkovém zaměření na Pána. **Proživej ho definitivně!** Jak se připravuješ na setkání s Otcem? Celým životem?

5.5 Přijímat, dávat se všanc a zvládat den

Přijímej, co den přináší, věcně správně. Vzáj za svůj **princip „přijímat, co den přináší, je Pánu milejší než dělat naplánované těžké pokání“.** To jde člověku zpočátku těžce, ozývá se sobectví. Později se snadněji přemůžeš, a nakonec to budeš dělat rád. Na počátku dne si říkejme: „Nemám dost důvěry v sebe, abych své denní dílo dobře vykonal. Daruji tento den tobě“. A Bůh to přijímá, posvěcuje, proměňuje, předstatňuje. On sám chce ve mně prožít můj denní úděl. Pak se mohu pokusit žít. Avšak ne dříve, dokud jsem neumřel v pokoře a opět nevstal s důvěrou. Ježíš naše prosby vždycky nejprve odmítá /Jan 2,1-10; 4, 46 -53; 11,1 - 44; Mt 15,21 - 28/, vždycky je nejprve nechá umřít. On nás vždycky odmítá v tom, zač ho prosíme. Vždycky nám odporuje. Nechá nás odumřít tomu, zač prosíme, aby nám umožnil získat plnou důvěru v toho, na něhož jsme se obrátili. Bůh nechce dát méně než Bůh!

Dobrá modlitba je veliká moudrost umírání a zmrtvýchvstání.

Tedy: **ne dávat** – záměrně zvolené kající skutky, nýbrž **přijímat** – počasí, plný autobus, návštěvy, lichotky... Nikoli: Teď budu cvičit pokoru! Nýbrž: přijmu **celým srdcem**, co den přináší. I to nečekané, nesplnění slibu...

Žádná silácká předsevzetí. **Dát se všanc!** Do řádu se nevstupuje pro práci. Vstupuje se pro dání sebe. Pro ochotu nechat sebou disponovat.

Všechno – předmět. Přijímat – princip. Celým srdcem – způsob. Co den přináší – situace.

K tomu všemu patří i to povinnosti: breviář, rozjímání, četba, sebezápor, modlitba...

Uzdravení života z Boží strany – **Sanatio vitae a parte Dei.**

K principu **přijímat** patří přijmout pokorně i svoji slabost a svoje selhání: s důvěrou v Boží pomoc.

Přijímat evangelně – ne teologicky, ne scholasticky

charismaticky – ne mechanicky

duch – ne forma

Rozhodující je **Evangelium**, ne systém. Život víry je mnohem spíše hledání než držení. Mnohem spíše dynamika než statika. Zvládat, co den přináší, ne jen ve své slabosti, ale silným, čistým duchem, duchem Evangelia, duchem Kristovým: **jak to situace vyžaduje.** Tu trpělivostí, tu mírností, jindy láskou, pevností

atd., a to v jednom dni. Varujme se přílišné generalizace, zevšeobecnování, absolutizace. Avšak i pokud můžeme říci: **zvládnutý den!**, nezapomínejme, že **jen tehdy jsme před Bohem opravdu chudí**, když všechno očekáváme a přijímáme jako dar od nebeského Otce. Takový postoj zachovávali i svatí, jejichž deníky dokládají až šokující, hrdinskou úroveň života! Strašné jsou hlubiny sebepoznání. Máš jedno velké manko – **vděčnost**. Máš za co být vděčný. Rozvíjej dary! Je tu „realita věčnosti“: Co je důležité z hlediska věčnosti? Kdybych zemřel – jak si stojím před Bohem? Visí ve vzduchu katastrofa?

5.6 Dveře a vedení Boží

Jsou před námi otevřené mocnosti Boží. „Otevřel jsem před tebou dveře“ /Zj 3,8/. Nakolik jsme ve dveřích, nakolik žijeme v mocnostech Božích - nevíme. Spíše jen do nich posíláme sondy. Je důležité tihnout, toužit vejít.

Je důležitá víra. Víra je dřina, také psychologická. Nestačí jen říct: „Věřím“.

Také zavnímat skutečnost Boha, že je. Uvědomovat si skutečnost Boha v sobě a sebe v Bohu je více živě než pouze vědět. Uvědomění, že tu je – právě jako za nespočetnými mega-galaxiemi.

Je tu! Tentýž nesmírný Bůh.

Cvičit psychologické vědomí Boha a jeho **jest**. „*Jsem, který jsem*“ /Ex 3,14/.

Cvičit to denně, aby víra nebyla jen vírou psychologickou v rovině našeho povědomí, nýbrž **spodním proudem**, jako jsou spodními proudy v duši i sebeláska, sebestřednost, pýcha – i ta „zakuklená“. Je třeba pohlídat zlo už v oblasti primární, samovolných hnutí mysli.

Zatím nemůžeme vstoupit dveřmi. Zatím musíme být přede dveřmi. Musíme to vědět. Až smrtí vstoupíme. Tedy:

Přijímat všechno, co den přináší, celým srdcem, a vracet to fundovaně zpracované vírou, pokorou, sebezáporem, kontemplativním pohledem, duchem Božím. Tak se ve dni otevírá stále něco: **vedení Boží**. Zachycovat to. Dělat to!

Přijímat znamená také **slyšet slovo Boží**: *Blahoslavení, kdo slyší slovo Boží a zachovávají ho*“ /Lk 11,28/.

Přijímat a vidět – správnými dioptriemi, a při stále snaze o **půst očí**. Přijímat smysly, co den přináší, co **ted'** přichází - abychom nežili v budoucnosti a přítomnost, aby nám přítom neunikala.

5.7 Předsevzetí

Snaha po svatosti se uskutečňuje ne pouze v konání jednotlivých předsevzetí, nýbrž přednostně ve všeobecném a naprostém plnění toho, co den přináší, jakožto stálé sebeobětování s úmyslem smíru. Kritéria výběru z toho, co den nese: Co jsem dnes udělal pro Evangelium? Pro Boží království?

Jako kritérium mějme Krista. Ti, co nás předešli a jsou účastni na **obcování svatých**, už teď vidí pravou hodnotu svého života. **Co bylo převedeno do věčnosti – a co byla sláma**. Právě proto mohou i nám vyprosit toto poznání.

Buď statečně svobodný, když to vede k vyšší svobodě a k pokoji ducha; to však neznamená nechtít to, co nemusí být, „abych měl klid“. **Modlitba polohy** je spodní jezero, kam se to slévá a odkud to vychází. Denní kázeň – a to, co přináší den. **Dělej to vážně a opravdově**. A také nezapomeň, že je potřeba svatého humoru. Být vždy veselí, při pádu i při vítězství. **Ne vystupovat na horu dokonalosti, ale sestupovat do úrodného údolí pokory**. Pozor na sebeuplatnění, na duchovní ziskuchtivost. Nakolik budeš pokorný, natolik budeš šťastný. Jsi starostlivý o budoucnost? Jako bys ji mohl zařadit ty!

Nezapomínej **číst!!!** Díky četbě budeš mít myšlenkovou erudici; bez ní budeš myšlenkově chudý, ustrnulý, prázdný.

Zpytuj se podle vztahu k Bohu Otci, Synu, Duchu. Ne že jsi přestoupil přikázání, ale že ses dotknul Pána! Co bylo dnes předmětem mého vlastního zájmu? Byl to Pán? Na co jsem myslel nejvíce? Jde o vztah k Bohu – a ne k zákonu. Když říkáš „Otče“ – odvažuješ se do nepochopitelného tajemství Božího.

Ten zlý stojí za slabým, schovává se za něho a strká s ním. Totéž dělají kluci: za jedním slabého v partě se schovává silný.

Bůh je silnější.

„*Pane, já přidám, přidám!*“

5.8 Dnešní den vypovídá o celém tvém životě

Celý život žil člověk jako provizorium, protože si říkal: **Potom!** Potom to dotáhnu, dostuduji, dopřerovnam, douklidím, dovykořením povahové vady, domodlím, dovyprosím...

Ale to „potom“ začíná **ted'!**

Tak to dotahuj! Dopřerovnej sám sebe! Douklid' nepřijemnosti!

Žij definitivně! Potom – už je ted'!

„Ze dna temnot zachráníš mou duši!“ /Ž 86,13 b/.

Jsou dny prázdné, rozbité, ztracené, i vlastní viny je v tom hodně. Ale jak večer takový prázdný a rozbitý den přece jen zcelit?

Vylitím srdce do Božího milosrdenství. Boží milosrdenství je to, co může i prázdný den naplnit – i rozbitý stmelit! **Důvěra v Boží milosrdenství!**

Jak vypadá tvůj dnešní den, tak bude jednou vypadat celý tvůj život. Bude v něm tolik četby Písma, vnitřní modlitby, života v otevřené Boží blízkosti a sebekontroly – **kolik je toho dnes.**

Důležitá je touha být. Ta touha je nosný prvek. Že se ti to v různých projevech nepodaří vždycky uskutečnit, to je jen „výplňové“, není to „nosné“.

To, co nese, je touha: nechci být jen františkánem „funkčním“, křesťanem provádějícím univerzální kněžství. Chci být křesťanem – františkánem – knězem – kterého nazývá Pán vlastním jménem:

„Stvořil jsem tě. Vykoupil jsem tě. Zavolal jsem tě vlastním jménem. Neboj se! Jsí můj!“ /srov. Iz 43,1/.

Pán. Chce po mně něco velkého. Naléhá! Propásl jsem to už?

Vzdát, přenechat se milosti! Vymanit se z propadávání svému já. **Sebezápor. Modlitba.**

Žiješ plný život křesťana, ty dokonce plný kněžský život. Máš práci na mnoha „stavech“...

Žiješ plný život křesťana, plný kněžský život – ale jak ho žiješ?

S jakou vírou, z jaké teologické hloubky, v jaké rovině pokání a askeze, s jakým osobním nasazením, s jakou šíří k Církvi, s jakou otevřeností k Bohu, s jakým přijímáním Boží iniciativy, s jak mnohým dáváním, s jakým ponorem věrohodnosti, v jakém stupni vydanosti, s jakou láskou, s jakou vděčností, s jakou jistotou naděje?

Důležitá je celková tendence ke svatosti. **Celkové zaměření duše ke svatosti – to je to!**

Konkrétní situace budou asi často „zašmodrchané“. Těm váhu ani tak moc nepřičítej.

Celkové tíhnutí duše ke svatosti, všechna dynamika v srdci se stahuje do jednoho bodu:

k Boží milosrdné Lásce. Je to dobře, že se v tom bodu stále více „zhušťuje“. V Božím Milosrdenství.

K Božímu milosrdenství patří jen jedno: **Bezmezná důvěra.**

5.9 Bratře, první věcí je chválit Boha: žijme duchem a ne tezemi!

To není pohrdání teologií. To není pohrdání tezemi. Jsou dobré – ale je v nich málo.

Věrme v plnost a dostatečnost zásady „přijímat náležitě celým srdcem, co den přináší“. **Konat, žít to, dát se tomu, a tím svědčit.**

Boží oslava jako hlavní povaha našeho života a modlitby.

První věcí je chválit Boha. Ne bát se o své spasení. Víc chválit než litovat. Hříchy a prosby nechat na jeho milosrdenství.

„Když vezmeš moje zájmy za své, vezmu já za své ty tvoje“.

Redakce bratr Irenej OFS

Podzim 2016 a léto 2017

Okénko otázek a odpovědí

Otázka:

Jaké je postavení duchovního asistenta v místním bratrském společenství?

Odpověď:

Duchovní a pastorační asistenci v SFŘ upravuje oddíl 5 GK (Generální konstituce, str. 59-63 Dokumentů). Rada MBS požádá provinciála řádu, který MBS ustanovil, o jmenování duchovního asistenta. Ten je po jmenování z práva samého členem rady MBS, kterému poskytuje asistenci. Může hlasovat a spolupracuje s radou při všech činnostech, ale právo hlasovat neuplatňuje při rozhodování o ekonomických záležitostech. Jeho hlavní úlohou je předávat františkánskou spiritualitu a spolupracovat při počáteční a stálé formaci bratří a sester v MBS. Podrobnější obsah a přínos asistence závisí na aktivitě rady MBS i duchovního asistenta.

Odpověď zpracoval:
Václav Němec OFS

Vzpomínky na Toničku

sestra Antonie - Josef Hofmanová OFS, MBS Jilemnice

*13.6.1923 +16.6.2009

Lenka Pilařová (s. Markéta Kortonská MBS SFŘ Jilemnice)

V následujících řádcích nečekejte životopis naší sestry Toničky (všeobecně takto oslovované), protože ho zapsala sama bezkonkurenčním způsobem už v roce 1998 v knize "Žijeme jen jednou". My se pokusíme sepsat jednotlivé příběhy, události a momenty, které se nám nejvíce vryly do paměti, a s Boží pomocí je z ní přeneseme na papír. Františkánskou terminologií řečeno, rádi se s vámi podělíme o "Toniččiny kvítky".

Tonička zažívala až neuvěřitelné příhody a na každém františkánském setkání se s námi o ně dělila. Co se nám zdálo neuvěřitelné, bylo vlastně výsledkem její pevné víry.

Jeden příběh z mnoha.

Otec biskup Otčenášek pověřil Toničku, aby jezdila po školách na besedy a vyprávěla mladým o svém uvěznění a o životě Církve za komunistů. Kdykoli na besedu jela, vezla s sebou i velkou tašku svých knih, která byla patřičně těžká. Na poslední besedu neměla Tonička dobré autobusové spojení, a proto se rozhodla, že do Železného Brodu dojede stopem. Ani pořádně nevěděla, kde gymnázium v Brodě hledat, ale obtěžkána zavazadly a deštníkem, protože byl právě nevlídný říjnový den, vyrazila ke hlavní silnici stopovat. Když přišla napůl promoklá k silnici, začala si uvědomovat, že cestování nebude jednoduché. Nepanikařila, nevrátila se domů, ale pomodlila se: "Panno Maria, jestli mám dnes na té besedě být, tak mi, prosím, pošli nějaké auto." A začala se modlit svatý růženec. Při modlitbě druhého zdrávasu u ní zastavilo auto a Tonička nastoupila. V autě cestovali manželé, kteří měli namířeno do Semil. S nemalým údivem vyslechli, kam Tonička jede a že ani neví, kde gymnázium hledat. Byli tak hodní, že ji dovezli až k budově školy a ještě si od ní koupili několik knih.

Obdivuhodný byl i její přístup k vážné nemoci a příprava na poslední věci v životě. Nejdříve si zakoupila v Horní Branné hrobku a radovala se, že je blízko kostela a svatostánku. Došla na pohřební službu a koupila si rakev. Domluvila si pohřební obřad s naším otcem Františkem. Několik z nás pozvala na jarní úklid svého domku "Zdislavína", protože ona už fyzicky nemohla a chtěla po sobě vše zanechat uklizené a v pořádku. V červnu 2009 nemoc postoupila natolik, že musela Tonička do nemocnice. Byla ale stále plná optimismu a radosti. Povzbuzovala spolupacientky, vyprávěla vtipy, modlila se a mluvila o víře. Humor ji neopouštěl. Na jedné vizitě lékaři s vážnými tvářemi probírali Toniččin zdravotní stav a ona cítila potřebu je rozveselit. Otočila se k panu primáři a řekla mu: "Nebojte se, já ještě neumřu. Já nemám ráda, když je na parte „nedožitých 86 let“, a narozeniny mám až 13. června." Vážnost vizity byla ta tam.

Tonička zemřela 16. června 2009. Měli jsme ten den františkánské setkání, na které přijel bratr Česlav. Jeho první kroky vedly k Toničce do nemocnice. Ještě se sestrou Ludmilou přišli na pokoj, kde lékařka držela Toničce ruku a naznačila, že konec přijde do několika minut. Společně se začali modlit za umírající a během modlitby Tonička zemřela. Posledních 48 hodin nebyla Tonička ani na okamžik sama. U její postele se střídali na modlitbách všichni, kdo ji znali.

Ludmila Výtvarová (s. Anežka Česká MBS SFŘ Jilemnice)

Jednou Tonička vyprávěla, jak se na poslední chvíli rozhodla, že pojedou do Špindlerova Mlýna, protože tam byl pater Kolář. „Již v Martinicích na nádraží jsem měla trošku problém. Když vlak zastavil, měla jsem první schůdek u pasu. Vystupovali dva mladí hoši, tak jsem je hned poprosila: „Prosím, hoďte mi tu levou nohu na schůdek a já se pak přitáhnu.“ Hoši mě hned oba čapli a už jsem byla ve vlaku. Vlak se trochu coulal a já jsem přijela do Vrchlabí, když další autobusový spoj měl už odjíždět. Přitom autobusové nádraží je od vlaku dost daleko. Proto jsem se začala ihned modlit ke svému andělu: „Prosím Tě, buď tak hodný a

spoj se nějak s andělem pana řidiče. Vždyť víš, že ten autobus jede daleko. To bych vůbec sama nedošla.“ Docela jsem pospíchala a stále jsem svého anděla prosila. A ejhle, už jsem byla na nádraží. Uprostřed prázdného placu stál autobus a pan řidič, který venku kouřil, řekl: „No, paninko, už bych měl být pryč, ale dostal jsem takovou chuť na cigaretu, že jsem si musel zapálit.“ Cigaretu odhodil, oba jsme nasedli a dobře dojeli.“

Štěpán a Lucie Gazdovi (br. Josef a s. Veronika MBS SFRŽ Jilemnice)

Naše vzpomínky na Toničku jsou úzce spojeny s osobou kněze a františkána P. Aloise Moce.

Otec Alois na svém prvním působišti v Hostinném v roce 1947 přijímal Toničku mezi františkánské terciáře a velmi ji podporoval v jednom z jejích hlavních životních povolání – výuce náboženství dětí, za které byla v 50. letech uvězněna. My jsme se s otcem Aloisem setkali naopak na konci jeho působení v Praze, kdy nás připravoval na vstup k františkánským terciářům v roce 1994. I v posledních letech svého života byl otec Alois v úzkém kontaktu se sestrou Toničkou a několikrát vyslovil i přání, aby v Jilemnici vzniklo společenství terciářů, což se však až do jeho smrti v roce 1995 nenaplnilo. V roce 1996 jsme se přestěhovali do Jilemnice, kde jsme se poprvé setkali se sestrou Toničkou. Během dalších let se nám podařilo pod duchovním vedením otce Aloise z nebe založit terciářské společenství v Jilemnici a Tonička se zcela přirozeně stala formátorem našeho společenství. Od začátku jsme chápali, že každý, kdo se s Toničkou setkal, nemohl zůstat nedotčen jejím prožíváním naprosto přímé souvislosti mezi vírou a zcela konkrétními situacemi v životě. To se odráží i ve všech knížkách, které napsala, a tak nám její svědectví zůstává stále živé.

Malá vzpomínka na jediné setkání s „Toničkou“

Lubomír Irenej Mlčoch OFS

Cestou z rozloučení s P. Janem Evangelistou Urbanem OFM u P. Marie Sněžné, ještě plný dojmů z této oslavy daru života výjimečné osobnosti rodiny sv. Františka, jsem se seznámil se sestrou Antonií Hofmanovou. Stačilo pár chvil pěší cestou a během několika zastávek tramvaje v tom lednovém dni L.P. 1991, abychom se domluvili, že oba patříme k františkánům „žijícím ve světě“, já ovšem teprve krátce, nová známá už více než 40 let. Poté, co jsem se dozvěděl, že Tonička pracovala také v Janských Lázních v dětské léčebně, neodolal jsem. Tam několikrát pobýval až do své předčasné smrti můj prasynovec Petr. Ukázalo se, že Tonička Petra znala. Zákeřná choroba neomezovala duševní vývoj chlapce, ale jeho tělo přestávalo poslouchat nervy a svaly, zemřel v 18 letech. Skutečnost, že se setkávám s někým, kdo byl Petrovi nablízku a pomáhal mu v jeho nelehkém údělu, mne hluboce oslovila. Tonička si mne dokázala získat jediným krátkým setkáním. Po letech, kdy už Tonička byla na věčnosti, mi místní společenství na Spořilově dalo malý knižní dárek, jak tam bývá zvykem při osobních výročích. Životní příběh statečné ženy Toničky „Žijeme jen jednou“ jsem přečetl jedním dechem. A přemýšlím o něm dodnes.

Zamyšlení nad „kvítky“ Toničky, Antonie Josef Hofmanové OFS /13.6.1923 – 16.6.2009/

Lubomír Irenej Mlčoch OFS

Prvním překvapením pro mne bylo, že u povolání Toničky do SFRŽ byl P. Alois Moc OFM, v začátku jeho kněžské dráhy, kdy působil v Podkrkonoší. Tedy i Tonička byla jeho duchovní dcerou! A nejen to: podle Toniččina svědectví jí pak otec Alois pomáhal v jejím duchovním životě až do své smrti. V celém tom obdivuhodném životním příběhu však je její příslušnost k františkánské rodině jen velice cudná, jakoby se o ní ani nezmiňovala. Čtenář by mohl mít dokonce dojem, zda Tonička nepatřila spíše ke hnutí Fokolare. Ostatně knížka „Žijeme jen jednou“ vyšla v nakladatelství tohoto hnutí „Nové město“. Jiný čtenář by naopak mohl argumentovat tím, že Tonička se dovolávala duchovní podpory v Podještědí u hrobu svatě paní Zdislavy a starý domek v Jilemnici, který zakoupila jako místo pro duchovní setkávání, pojmenovala Zdislavín; nebyla tedy spíš dominikánskou terciářkou? V kapitole „duchovní jaro“ své biografie Tonička vzpomíná, jak jako mladá poznávala tu lepší tvář Prahy, a jmenuje nejen bratry františkány u P. Marie

Sněžné, na Spořilově a Na Habrovce, ale také bratry jezuity u sv. Ignáce, sv. Kříž na Příkopech a sv. Terezičku v Kobylisích bratří saleziánů, Emauzy benediktinů, sestry Voršilky, Karmelitky, Vicentky, a další ženské spirituality. Od svých 24 let byla Tonička už v “třetím řádu” a v posledním desetiletí jejího požehnaného života nacházíme Toničku v nově založeném místním společenství SFR v Jilemnici, s jakousi samozřejmostí v roli sestry odpovědné za duchovní formaci. Co nám říká život z víry té statečné sestry Toničky? Jaké poučení si z jejího svědectví můžeme vzít pro budoucnost naší spirituality?

Hnutí Fokolare založila Chiara Lubichová jako mladá a hledající františkánka; do “třetího řádu” vstoupila ještě za války, tedy o několik let dříve než Tonička. Jde vlastně o novou ratolest vyrašivší na dávném kmeni Těla Kristova, štípeném naším otcem - bratrem Františkem. Řád bratří Kazatelů je od dob setkání Františka a Dominika vnímán jako náš nejbližší bratrský řád. Antonie Hofmanová si křestní jméno přinesla svým narozením, jak bývalo dříve zvykem: jejím křestním patronem tedy byl od počátku svatý bratr Antonín z Padovy. Na řeholním jménu Josef měl bezpochyby svůj podíl P. Alois Moc OFM, který Toničku do naší rodiny přivedl. Podle sv. Terezie z Avily zkušenost dosvědčuje, že sv. Josefovi dal Bůh moc pomáhat nám ve všech našich potřebách, a je považován za ochránce a patrona celé Církve Kristovy. Tonička Hofmanová svým ryzím životem z víry svědčila o jednotě Církve: věrná dcera sv. Františka, s vazbami na celou rodinu, a “nejbližší příbuzné”, fokolariny a dominikány především. Z pozdějšího svědectví Toničky o jejích výsledcích během vyšetřovací vazby ve vězení je patrné, že sv. Josef byl pro Toničku také dělníkem a patronem dělníků. Profesní sliby rok před komunistickým převratem nemohly pominout společenský kontext evangelizační situace Církve, která ztratila dělnickou třídu, u nás více než jinde.

Krátké působení Toničky v roli katechetky ukazuje na její lásku k dětem, a na připravenost přinášet dětem radostnou zvěst o Kristu i za cenu osobního nasazení v chudobě, o jaké se nám dnes už ani nezdá. Když ji potom vodili před služebníky vládců tohoto světa, kteří v ní viděli nepřítele nových pořádků, přiznávala se Tonička před nimi ke Kristu s odvahou, kterou jí můžeme jen závidět; i s tou jistotou, že Ježíš se k Toničce stejně přiznává před svým a naším Otcem. Potvrdil se také Mistrův příslib, a Toničce bylo dáno, co má před svými vězniteli mluvit: a ona k nim mluvila přímo a bez výtáček, až s jakousi “duchovní prostorekostí”. V ní však nebyl ani stín nepřátelství z její strany, a proto i věznitelům se mohlo dostávat šance na dar víry, onoho překvapení, že ani oni nejsou vylučováni z toho jiného světa, o němž je ta umanutá ženská tak bláznivě přesvědčená. Když se konečně Tonička dostala z vězení, přijala služebnou roli, docela jinou než byla ta vysněná katechetka. Sama píše: “Doba nás tlačila opět do podstaty křesťanství. Ježíš nám dal za úkol pečovat právě o ty nejvíce přehlížené, nejubožejší a poslední.” Toniččino charisma lásky k dětem se rozšiřovalo i na mladé lidi vůbec, na tu budoucnost Církve i naší země; a možná právě proto se v jejích vzpomínkách tolikrát objevuje společenství Fokolare, kněz “Mirek” /Šimáček/ a Příchovice. Tonička duchem stále mladá, i v pokročilém věku “šťavnatá a svěží”, jak říká žalmista, hledala cesty k té nové ratolesti odvozované od svatého Františka. V pojmenování toho nového hnutí byla Tonička vlastně “zasvěcenou osobou”, a to s jakousi vyvoleností snad už od dětství. Otec Alois Moc během duchovních cvičení ještě před rozpadem systému, který i v něm viděl nepřítele, opakovaně zdůrazňoval jakousi výjimečnost sv. Františka z Assisi v té už nepřeborné rodině světců. Tou měrou zpodobnění s Kristem, stvrzenou i stigmatizací, otevíral František Církvi cestu k návratu jarosti ducha prvotního křesťanství. A je jakýmsi tajemným potvrzením této vyvolenosti, že v každé další generaci se objeví sestry a bratři, kteří věrohodností svého života z víry otevírají zase nám ostatním úzkou cestičku návratu k jaru prvotního františkánství. K takovým vyvoleným patřila sestra Tonička. A budiž mi dovoleno dodat: patřil k nim i bratr Česlav, kterému bylo dopřáno, aby se dostavil k lůžku Toničky v okamžik jejího “transitu”, přechodu na věčnost.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus.

Vážení a milí bratři sestry, neostýchejte se podělit s ostatními čtenáři o vaše vzpomínky na další výrazné postavy naší spirituality! Těší se na ně vaše redakce.

ŽÍT FRANTIŠKÁNSKÉ CHARISMA V DNEŠNÍM SVĚTĚ

40 let po *Seraphicus Patriarca*

HLEDAČI KRISTA, KTEŘÍ SE NECHALI SVĚST BOHEM

Sekulární františkáni a jejich vztah s Bohem

Fr. Amando Trujillo Cano, TOR

Sváděl jsi mě, Hospodine, a já se nechal svěst. (Jer 20:7a, překlad Bible21)

Letos oslaví Sekulární františkánský řád 15. pravidelnou generální kapitulu, a to 4.-11. listopadu v římské koleji *Seraphicum*. Hlavní téma kapituly bude: “Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa.” (*Jan 17:18*), s podtitulem: “Animace a vedení SFŘ v dnešním světě”. Chceme se přidršet tohoto tématu i v tomto časopise. Generální duchovní asistenti SFŘ a Fr. mládeže proto jako hlavní téma pro tento rok zvolili: “Žít františkánské charisma v dnešním světě: 40 let po *Seraphicus Patriarca*.” Naším úmyslem je uvažovat nad touto důležitou událostí v životě a poslání SFŘ a svým způsobem i Fr. mládeže. Zde jsou připravovaná témata a jména asistentů, kteří jsou za ně zodpovědní:

Koinonia 2017-1: “Hledači Krista, kteří se nechali svěst Bohem” (srv. *Jer 20:7; Řehole SFŘ 5*): *Sekulární františkáni a jejich vztah s Bohem* - Fr. Amando Trujillo Cano, TOR.

Koinonia 2017-2: “Pán mi dal bratry a sestry” (srv. *Závěť 14*): *Sekulární františkáni a dar bratrství* - Fr. Binoy Thomas, OFMConv.

Koinonia 2017-3: “Vyslání jako svědci a nástroje” (srv. *Řehole SFŘ, 6*): *Sekulární františkáni v církvi a ve světě* - Fr. Francis Dor, OFMCap.

Koinonia 2017-4: “Kupředu s odvahou! S evangeliem v srdci a v ruce!” (srv. Projev papeže Františka, setkání s mladými v Umbrii, pastorační vizitace v Assisi, 04/10/2013): *Františkánští mladí ve světě* - Fr. Peter Zitha, OFM.

Úvod

V tomto prvním letošním čísle budeme uvažovat o vztahu, který je zdrojem všech křesťanských i františkánských povolání: vztah, který nás pojí k Bohu - Otci, Synu i Duchu Svatému. K tomu je vhodné vyznačit dvě slovní spojení, které odpovídají dvěma dimenzím vztahu k Bohu: první je Boží iniciativa - On se nám zjevuje a volá nás k tomu, abychom Ho znali a milovali - a druhá je lidská odpověď, která se odvíjí od naší víry v Krista, zjeveného Otce, kterého František z Assisi vášnivě následoval.

Abychom tu první dimenzi vyjádřili živým způsobem, použijeme následující velmi sugestivní slova proroka Jeremiáše (7.-6. stol př. Kr.): “Sváděl jsi mě, Hospodine, a já se nechal svěst. Zmocnil ses mě a zdolals mě.” (*Jer 20:7*, překlad Bible21). Tato slavná věta tohoto proroka popisuje jeho zkušenost víry jako interakce mezi “svůdnou” Boží láskou, která přemohla jeho srdce, a prorokovou svobodou, která se nejprve vzpírala vstoupit do společenství s Bohem. To proto, že je na jednu stranu nádherné a hluboké, ale na druhou stranu zahrnuje též závazná příkázání, a to i v nepříznivých situacích. Druhý vatikánský koncil nám připomíná, že božská iniciativa je první a poslední faktor jakéhokoliv vztahu mezi Bohem a člověkem:

“Zvlášť významně je důstojnost člověka založena v jeho povolání ke společenství s Bohem. K rozhovoru s Bohem je člověk zván již od svého vzniku: existuje totiž jenom proto, že ho Bůh z lásky stvořil a neustále z lásky zachovává; jen tehdy žije plně podle pravdy, když tuto lásku svobodně uznává a dává se svému Stvořiteli. Mnoho našich současníků však toto hluboké životní spojení s Bohem vůbec nechápe nebo je výslovně odmítá, takže ateismus je nutné počítat k nejzávažnějším skutečnostem naší doby a podrobit ho velmi pečlivému zkoumání.”

A nyní naopak vyjádříme druhou dimenzi vztahu s Bohem - odpověď člověka na “božské svádění”. K tomu použijeme větu inspirovanou řeholí SFŘ, která ukazuje na ústřední roli hledání Krista v životě a spiritualitě bratří a sester SFŘ:

Ať proto sekulární františkáni hledají Krista živého a působícího v bratřích a sestřích, v Písmu svatém, v církvi i v liturgických úkonech. Ať je pro ně inspirací a cestou jejich eucharistického života víra sv. Františka, který dal napsat tato slova: “Nevidím tělesně na tomto světě z nejvyššího Syna Božího nic než jeho nejsvětější tělo a nejsvětější krev” (řehole SFŘ 5).

Tento článek budeme diskutovat později, v sekci věnované *Řeholi*. Zatím se pouze krátce zamyslíme nad tím, jakým způsobem je vztah s Bohem popsán nebo mlčky předpokládán na začátku *Závěti* Františka z

Assisi a jeho *1. verze Listu věřícím*. Jsme si vědomi, jak velmi obtížné je prezentovat toto téma na několika stránkách. Nemáme v úmyslu vytvořit vyčerpávající přehled, spíše syntézu, která nám pomůže najít nejdůležitější aspekty každého tématu. Navíc se vztah sekulárních františkánů s Bohem vyjadřuje a rozvíjí také jinými způsoby, jako je hudba, malba, poezie, tanec, liturgie, život každého společenství a zkušenost svatých a blahorečených sekulárních františkánů, kteří ozdobili tvář našeho řádu během osmi století jeho existence.

Začátek konverze Františka z Assisi

Zkušenost s Bohem, kterou měl *Chudičský*, již byla rozebrána v bezpočtu prací a bylo by nemožné ji shrnout na několika řádcích. Proto bychom zde chtěli poukázat pouze na jeden aspekt jeho zkušenosti víry, kterou sám popsal ve své *Závěti*, kterou napsal, když se blížil konec jeho života a znovu si vybavoval začátek svého života v pokání a evangelní konverzi:

Pán dal mně, bratru Františkovi, abych takto začal dělat pokání: když jsem ještě vězel v hříších, zdálo se mi nesnesitelně hrozné, měl-li jsem se setkat s malomocnými. Proto sám Pán mě dovedl mezi ně a prokazoval jsem jim skutky milosrdenství. A když jsem od nich odcházel, pak to, co se mi zdálo hrozné, proměnilo se mi v radost pro duši i tělo. Potom jsem už dlouho neváhal a opustil jsem svět.

V těchto prvních několika řádcích své *Závěti* František jasně označuje několik základních prvků jeho víry:

–Tím, kdo měl iniciativu byl Bůh - to On ho povolal osobně ke kajícímu životu

–František vyznává svůj počáteční hříšný stav, který způsoboval, že cítil velkou hořkost či znechucení, když spatřil útrapy hrozného onemocnění leprou, se všemi jejími důsledky, nejen fyzickými, ale i duchovními, psychologickými a společenskými

–Pokání, ke kterému ho Pán povolal, začalo konáním milosrdenství k těm, kteří trpěli touto nemocí na okraji společnosti

–Zkušenost “dělat” milosrdenství proměňuje celé jeho bytí, způsobuje, že cítí sladkost na duši i na těle, tj. znamená počátek jeho vzrůstajícího trvalého obrácení k Pánu

–Opustit svět pro Františka neznamena vstoupit do kláštera či uniknout z toho, co se okolo něj dělo. Spíše to pro něj znamená opustit hříšný stav, který mu bránil otevřít se utrpení druhých, a odvážit se žít evangelijní život ve společenství - což způsobilo vznik společenství - po příkladu Ježíše a jeho apoštolů.

Tato prvotní zkušenost poznamenala začátek obrácení Františka. Byla vyprovokována Pánem, a to nikoliv liturgickou nádherou nebo posvátným prostředím, ale naléhavostí bolesti a přehlíženosti druhých. To má pro sekulární františkány obzvláštní hodnotu, neboť jsou “povoláni k tomu, aby budovali svět, který je bratrštější a více odpovídá evangeliu” (Řehole SFR, 14).

1. verze Listu věřícím

V listu věřícím Františka z Assisi je text, který nám nejlépe umožňuje nahlédnout obsah jeho kajícího a evangelijního kázání. Máme dvě verze tohoto listu, první, která se nazývá *1. verze Listu věřícím* nebo *kodex z Volterry*, a druhá, širší a rozvinutější, známá jako *2. verze Listu věřícím*. Zde se zaměříme na *1. verzi Listu věřícím*, která je některými učenými, i když v tom není úplná shoda, považovaná za první náčrt norem napsaných Františkem z Assisi pro kající bratry a sestry, tedy tak říkajíc jejich “prvotní řehole”. Nadpis tohoto dopisu, tak jak je uveden v rukopise z Volterry, je: “Toto jsou slova života a spásy: kdokoliv je čte a následuje, najde život a načerpá spásu od Pána”. První část dopisu je uvedena slovy: “O těch, kteří konají pokání”. Jak víme, tento list je celý zahrnut v Řeholi SFR jako její Prolog.

Zde uvedeme pouze dva význačné aspekty identity “těch, kteří konají pokání” podle *1. verze Listu věřícím*, co se týče jejich vztahu k Bohu.

Za prvé, František jmenuje pět činností, které odrážejí jeho chápání základní identity kajícího.

“Všichni, kteří milují Boha *celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou* (srv. Mk 12, 30) a milují své bližní jako sami sebe (srv. Mt 22, 39), mají v nenávisti svá těla s jejich neřestmi a hříchy, přijímají tělo a krev našeho Pána Ježíše Krista a přinášejí plody hodné pokání” (citát z Listu přidán překladatelkou)

Je zajímavé, že těchto pět sloves vyznačuje cestu kajícího, která má jako výchozí bod lásku k Bohu a bližnímu, což bylo Ježíšem označeno jako nejdůležitější přikázání ze všech. Tato cesta pak vede skrze radikální odmítnutí sklonu ke hříchu, který charakterizuje padlou lidskou přirozenost, a dále skrze svátostné spojení s Kristem až k “zaslouženým plodům pokání”. Tedy pro Františka jsou výchozím bodem a základem života v pokání nikoliv umrtvení nebo zbožná praxe, ale evangelijní láska, která přemáhá so-

beckost, přivádí nás ke spojení s Kristem a dává vznik znakům, jimiž se vyznačuje pravé obrácení se ke Kristu.

Za druhé, František svolává štěstí a požehnání na ty, kteří konají a vytrvají v “těchto věcech”.

“Ó, jak blažení a požehnání jsou ti muži a ženy, když toto činí a v tom vytrvají” (citát z Listu přidán překladatelkou)

Ti, kteří nastoupili tuto cestu evangelijní konverze na základě zkušenosti Boží lásky, již začali okoušet pravé štěstí, neboť vešli do života hlubokého spojení a “důvěrnosti” s trojjediným Bohem:

“neboť *na nich spočine Duch Hospodinův* (srv. Iz 11, 2) a *učiní si u nich příbytek* (srv. Jan 14, 23) a domov, a jsou *děťmi nebeského Otce* (srv. Mt 5, 45)”, jehož skutky činí, a jsou snoubenci, bratry a matkami našeho Pána Ježíše Krista (srv. Mt 12, 50).”

František pokračuje v detailním popisu toho, co toto spojení s každou osobou Trojice znamená a vznešené hodnoty, které přináší.

3. Řehole Sekulárního františkánského řádu

a. Kristocentrická víra

Současná řehole SFRČ byla vyhlášena Pavlem VI. 24.6.1978 apoštolským listem *Seraphicus patriarcha*. Ukazuje na kristocentrickou dimenzi coby nejvýznačnější rys vztahu sekulárního františkána s Bohem. Kromě toho představuje také nejdůležitější prvky živého a hlubokého vztahu s Duchem Svatým a Bohem Otcem, který jsou bratři a sestry SFRČ povoláni žít a opečovávat. Tyto tři dimenze budou prezentovány, v tomto pořadí, a odlišíme několik aspektů každého z nich.

Základní životní volba. Hned na začátku Řehole představuje následování Krista jako základní identitu františkánské rodiny, žitou “ve stopách sv. Františka z Assisi” (čl. 1). Opravdu, jasně se zde prohlašuje, že “Řehole a život sekulárních františkánů je toto: zachovávat evangelium našeho Pána Ježíše Krista podle příkladu sv. Františka z Assisi, který od Krista [čerpal] podněty pro svůj život a učinil jej středem svého života s Bohem a s lidmi” (čl. 4). Kristus je současně “dar Otcovy lásky” a “cesta k němu”. Z těchto důvodů jsou povoláni k svědomitému čtení evangelia, tak aby přecházeli “z evangelia k životu a ze života k evangeliu” (čl. 4). Přijmout tuto základní životní volbu znamená, že sekulární františkáni mají hledat živého Krista v rozmanitých oblastech své existence: ve svých bratřích a sestřích, v Písmu Svatém, ve společenství věřících včetně liturgického slavení, a měli by formovat svůj liturgický život podle víry sv. Františka, který měl velkou úctu pro tělo a krev “nejvyššího Syna Božího” (čl. 5).

Napodobování Krista. Sekulární františkáni mají skrze svůj křest účast na Kristově velikonočním tajemství. Proto mají hlásat vzkříšeného Pána “životem i slovy” (čl. 6). Evangelijní konverze ke které jsou povoláni jako “kající bratři a sestry” spočívá v radikálním a neustálém utváření jejich myšlenek a skutků do podoby Kristových myšlenek a skutků (srv. čl. 7). Navíc, po vzoru Ježíše Krista, pravého ctitele Otce, “ať i oni učiní modlitbu a kontemplaci středem své existence i činnosti” (čl. 8). Jsou povoláni spojit se s vykupitelskou poslušností Ježíšovou ve svém světském stavu a vyznávat Krista, chudého a ukřižovaného, a následovat ho věrně “v obtížích a pronásledováních” (čl. 10).

Účinek pro život ve světě. Kristus, chudý a poslušný, je také pro sekulární františkány pohnutkou, aby si uchovali “odstup při užívání časných dober, když si obstarávají své hmotné potřeby. Ať jsou si vědomi, že podle evangelia jsou jen správci statků, které dostali ve prospěch Božích dětí.” (čl. 11). Musí umět přijímat všechny lidi “jako dar od Pána a Kristův obraz” a měli by se stávat bratry všem, zvláště těm nejprostším a vytvářet pro ně “životní podmínky důstojné tvorů vykoupených Kristem” (čl. 13). Následování Krista je také cestou zlidštění a zahrnuje cvičení “vykonávat v křesťanském duchu to, za co mají zodpovědnost” (čl. 14). Manželství a rodinný život mají být pro církve znamením Kristovy celkové obnovy láskou (srv. čl. 17). Přijímají vyrovnaně příchod Sestry smrti jako “konečné setkání s Otcem”, protože jsou “ponoženi do Kristova zmrtvýchvstání” (čl. 19).

b. S impulsem od Ducha Svatého

Neustálá plodná interakce. Řehole začíná zmínkou o aktivní přítomnosti Ducha Svatého v církvi, o tom, že dává v církvi vzniknout duchovním rodinám včetně františkánské rodiny, která zahrnuje “laiky, řeholníky i kněze” (čl. 1). Dále, když se mluví o bratřích a sestřích, kteří jsou součástí františkánského řádu ve všech bratrských společenstvích po celém světě, Řehole říká, že se “z podnětu Ducha Svatého snaží ve svém světském stavu dosahovat dokonalosti v lásce” (čl. 2), tedy Duch Svatý je podněcuje k životu ve svatosti. Duch Svatý je také Ten, který přivádí věřící k pravdě, kterou je Kristus (srv. čl. 4). Toto tvrzení je založeno na dvou verších z evangelia podle Jana, 6:14 a ještě konkrétněji 16:13: “Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší.”

Z těchto odkazů můžeme říct, že Řehole popisuje vztah sekulárního františkána s Duchem Svatým jako neustálou plodnou interakci, která sahá až k počátku františkánské duchovní rodiny, pokračuje uvedením bratrů a sester do Pravdy, jíž je Kristus, a podněcuje je usilovat o plnost lásky - svatost - v jejich světském prostředí.

Zdroj požehnání. Řehole končí první částí požehnání, které František napsal na konci své Závěti. V tomto požehnání se František odkazuje na Ducha jako na zdroj pozemského požehnání, vedle “milovaného Syna” Otce, pro kohokoliv kdo bude zachovávat “tyto věci”. František označuje Ducha dvěma slovy: Nejsvětější a Utěšitel. Superlativ Nejsvětější odpovídá stylu vyjadřování, který je pro Františka typický. Klade důraz na přesah Boha ve vztahu ke stvoření; zatímco titul Utěšitel - z řeckého parakletos: ten, který je “volán kráčet po boku” (*para-kaleo; ad-vocatus*) - navazuje na užití tohoto výrazu v evangeliu sv. Jana, kde je použito pro Ducha, kterého Ježíš slibuje svým učedníkům (srv. *Jan* 14:16.26; 16:7; 15:26), a které bývá překládáno různými způsoby: “přímluvice”, “obhájce”, “učitel”, “pomocník”, “utěšitel”. Epilog Řehole zachycuje Františkovo požehnání: Duch nejvyšší svatosti doprovází a brání od protivenství sekulární františkány, kteří jsou věrní Řeholi, kterou slíbili žít.

Milosrdný Otec

Překypovat vděčností. Řehole ukazuje Boha jako Otce, který dává dary svým dětem. Největší dar jeho lásky je Kristus, který je Cesta k Otci a nositel požehnaného života (srv. čl. 4), “nejvyšší Syn Boží” (čl. 5). Každý člověk je darem od Pána a obrazem Kristovým, proto sekulární františkáni mají “přijímat všechny lidi pokorně a laskavě”, neboť Otec vidí v každém člověku “rysy svého Syna” (čl. 13). Se stejnou logikou Řehole vyzývá sekulární františkány, aby považovali práci též za “dar Boží”, který jim umožňuje, aby se podíleli na “stvoření, vykoupení a službě lidskému společenství” (čl. 16). A konečně, již zmíněné Františkovo požehnání, převzaté ze Závěti a uvedené jako “epilog” Řehole, žádá, aby ti, kteří zachovávají “tyto věci” byli “naplněni požehnáním nejvyššího Otce”. Velkorysá štědrost Boží se projevuje jeho dary popsanými v Řeholi: Kristus, každý člověk, práce a požehnání nebes. Každý z těchto darů by měl vyvolat náležitou reakci ze strany obdarovaného.

Svátostný život a život modlitby. Řehole vyzývá sekulární františkány, aby se aktivně podíleli na svátostném a liturgickém životě církve a osvojili si život modlitby. To je odpovědí na dary, které Otec dává svým dětem. Tedy snažit se žít život každodenního obrácení, což je středem povolání “kajících bratrů a sester”, tímto způsobem: mít účast na svátosti smíření, která je “výsadním znamením Otcova milosrdenství a pramenem milosti” (čl. 7). Navíc, modlitba a kontemplace - které jsou též ústřední pro povolání kajícíka - ať jsou duší jejich existence i činnosti, ať v nich následují Krista, “pravého ctitele Otce” (srv. čl. 8).

Další důsledky pro život ve světě. Ze vztahu sekulárního františkána s milosrdným Otcem vyplývají jisté důsledky v různých oblastech života sekulárního františkána. Například věrné plnění svých povinností je znakem zachovávání Otcovy vůle: “Ať se spojují s vykupitelskou poslušností Ježíše, který vložil svou vůli do Otcových rukou” (čl. 10). Následováním příkladu chudoby a pokory Krista a Marie mají sekulární františkáni sloužit jako “správci statků, které dostali ve prospěch Božích dětí” a “jako poutníci a cizinci” na své cestě do Otcova domu mají usilovat o očištění svých srdcí od každého sklonu a touhy po síle a moci (čl. 11). Vůle stát se svobodnými pro lásku k Bohu i k bratrům, díky “čistotě srdce”, kterou jsou povoláni hledat jako svědkové budoucích dober (srv. čl. 12). Jsou též povoláni budovat Boží království, a to budováním světa, který je “bratrštější a více [odpovídá] evangeliu”, ve spolupráci se “všemi lidmi dobré vůle” (čl. 14). Současně mají mít “úctu k ostatnímu stvoření, živému i neživému”, protože je “obrazem Nejvyššího” (čl. 18). Konečně, jsou pozváni vyrovnaně směřovat k finálnímu setkání s Otcem a být si vědomi pravého významu “sestry smrti” (čl. 19).

Závěr

V tomto krátkém článku jsme upozornili na některé významné prvky co se týče vztahu mezi Bohem a sekulárními františkány, kteří jsou povoláni tento vztah kultivovat a rozvíjet. Z prostorových a časových důvodů jsme se zabývali pouze počátkem konverze Františka podle jeho Závěti, a pak jsme vybrali dva prvky z *Listu věřícím I*, který svým způsobem posloužil jako úvod do syntézy, kterou jsme udělali - o zkušenosti Trojjediného Boha, do jehož náruče Řehole SFR Pavla VI. odevzdává sekulární františkány.

Doufáme, že tato reflexe bude užitečná pro bratry a sestry, povolané žít charisma františkánské kajícínosti v Sekulárním františkánském řádu - v hledání živého Boha, který se plně zjevil ve svém synu Ježíši Kristu a který pokračuje v doprovázení a podněcování své Církve skrze Ducha Svatého, který v každém z nás probudil františkánské povolání a který je i udržuje.

Preklad z anglické verze: Tereza Skálová